Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Cazacu Grigorii)

Dosarul nr. 3a-2177/25 (2-23121021-02-3a-26062025)

D E C I Z I E

11 februarie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Papuc Daniela

examinând în ședință publică, apelul declarat de către Serviciul Vamal împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 martie 2025, adoptată în cauza la acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Codreanu Nicolae împotriva Serviciului Vamal privind anularea actelor administrative individuale defavorabile,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 21 august 2023, reclamantul Codreanu Nicolae s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, prin care a solicitat:

- anularea deciziei de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023;
- anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 53.23/3-R din 29 mai 2023,
- anularea răspunsului cu privire la cererea prealabilă nr. 28/11-9911 din 26 iulie 2023.

În motivarea cererii a invocat faptul că, la 29 mai 2023 conform procesului-verbal de reverificare a declarației vamale nr. 53.23/3-R din aceeași dată, s-a stabilit că reclamantul nu a respectat condițiile stabilite de cadrul normativ prin darea în folosință persoanei terțe a mijlocului de transport importat și s-a decis de a calcula și încasa de la acesta a obligații vamale datorate în sumă totală de 76813, 96 lei, dintre care PV-154,56 lei, accize-76515,00 lei și TV25-143, 56 lei.

A specificat că, în procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 53.23/3-R din 29 mai 2023, este menționat că, la 27 noiembrie 2020 ora 20:57

min., mijlocul de transport ce îi aparține în drept de proprietate a efectuat o traversare a frontierei de stat prin postul vamal 2010 Sculeni în direcția ieșire la volanul căruia se afla în calitate de șofer persoana fizică Turchin Ilie, direcția ieșire/intrare la 27 noiembrie 2020.

În acest sens, a indicat că, la 9 iunie 2023 a adresat către Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal dezacordul cu procesul-verbal întocmit. Iar la 16 iunie 2023 i-a fost expediat răspuns la dezacord, prin care a fost menținut procesul-verbal de reverificare, totodată fiind atașată şi decizia de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023, prin care s-a dispus încasarea din contul său a obligațiilor vamale în mărime de 101783,48 lei.

Respectiv, a precizat că, cu decizia de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023 nu este de acord, iar la 23 iunie 2023 a contestat-o la Serviciul Vamal. La 26 iulie 2023 a recepționat răspuns la contestație din 23 iunie 2023 prin care a fost informat că acțiunile organului vamal sunt legale şi întemeiate, iar motive pentru satisfacerea contestației nu există. Totodată, a menționat că, nu a încredințat automobilul lui Turchin Ilie nici altei persoane şi nu a cunoscut despre faptul că automobilul său a traversat frontieră fără știrea sa.

Consecvent, a invocat că, la 20 noiembrie 2020 până la 8 decembrie 2020 a fost internat în secția urologie Spitalul oncologic, fapt dovedit prin extrasul din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. *****.

În acest context, a indicat reclamantul că, fiul său l-a dus la spital și a parcat automobilul la o parcare în apropierea spitalului în care era internat și este dubios faptul că unui autoturism cu destinație specială i-a fost permis să traverseze frontiera de stat, iar Serviciul vamal verificând actele a permis autoturismului cu nr/î *****-autoturism cu destinație special să traverseze frontiera la volanul căreia se afla altă persoană terță decât cele prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016.

Deasemenea, a menționat că, în pașaportul tehnic al automobilului ”*****”, nr/î ***** este indicat ca automobilul este cu destinație specială și eronat și fără probe, este şi concluzia organului vamal, precum că în urma efectuării importului în regim vamal 4200975 a mijlocului de transport de model ”*****”, șasiul nr. *****, a.f. *****, capacitatea cilindrică-*****, diesel, greutatea 1594,00 kg în perioada exploatării acesta a fost transmis în folosință unei persoane terțe identificate la traversarea frontierei de stat prin postul vamal 2010 Sculeni care se afla în calitate de șofer, Turchin Ilie, direcția ieșire/intrare la 27 noiembrie 2020.

Astfel, a notat că, autoturismul în astfel de situații a ieșit din posesia sa fără exprimarea voinței sale, iar organul vamal a permis ca asemenea autoturism cu destinație specială fără acordul proprietarului să iasă din țară, iar în certificatul de înmatriculare a autoturismului este indicat că este autoturism cu destinație specială și la fel este indicat și proprietarul acestuia care este el, Codreanu Nicolae și nu Turchin Ilie.

Relevă că organul vamal nu a cercetat circumstanțele cazului, dar eronat concluzionează că el a pus la dispoziție altor persoane bunul importat cu facilitate fiscală şi vamală aferent formularului tipizat TV-14, chitanța seria AC nr. 540 881 cu numărul de înregistrare 207011888 din 10 noiembrie 2020, confirmându-se riscul de dare în folosință sau posesie, circumstanță reglementată de art.103 alin. (1) pct. 24, art. 28 lit. z) din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 și pct. 11 lit. b) din nota la anexa 2 la aceeași lege, art. 20 alin. (4) din Codul vamal și art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012, Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016.

Subsecvent, a afirmat că, automobilul a traversat hotarul la 27 noiembrie 2020, iar procesul-verbal de reverificare a declarației vamale a fost întocmit abia la 25 mai 2023, astfel consideră că termenul de verificare a încălcării date este depășit.

Concomitent, a specificat că, prin răspunsul la contestație nr. 10063/14.06.23 CV se invocă încălcarea art. 202^2 alin. (5) din Codul vamal, care stipulează că, în cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale, or, singur biroul vamal menționează că prin declarația pe propria răspundere a sa datată din 12 decembrie 2019 și întocmită conform anexei nr. 2 a Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474/2016, a declarat că se obligă să utilizeze mijlocul de transport nemijlocit conform destinației finale, să nu comercializeze, transmită în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijlocul de transport importat până la expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutirea respectivă.

Așadar, a reiterat faptul că, la acea data când automobilul său ieșea din țară 27 noiembrie 2020, se afla în spitalul oncologic, fapt confirmat prin fișa medicală anexată la dezacordul cu procesul-verbal, iar fiul său l-a transportat la spital și tot el a mers să îi cumpere medicamente din România, care sunt foarte costisitoare și nu se găsesc în țară. A declarat că, nu a știut că fiul său a transmis automobilul altei persoane necunoscute.

În final, reclamantul Codreanu Nicolae a solicitat, anularea deciziei de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023; - anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 53.23/3-R din 29 mai 2023 și anularea răspunsului cu privire la cererea prealabilă nr. 28/11-9911 din 26 iulie 2023.

La 7 noiembrie 2023, Serviciul Vamal, a depus referință aferentă cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată. (f.d.27-32).

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 martie 2025, s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Codreanu Nicolae

împotriva Serviciului Vamal privind anularea actelor administrative individuale defavorabile.

S-a anulat decizia de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023, procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 53.23/3-R din 29 mai 2023, precum și răspunsul cu privire la cererea prealabilă nr. 28/11-9911 din 26 iunie 2023.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, Serviciul Vamal a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 martie 2025, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art. 232 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 18 martie 2025, iar apelul nemotivat a fost declarat la 26 martie 2025.

Hotărârea motivată a fost comunicată apelantului la 29 mai 2025, iar apelul motivat a fost depus la 3 iunie 2025. Prin urmare, Colegiul constată că atât apelul nemotivat, cât și cel motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel, Serviciul Vamal a invocat faptul că nu este de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 martie 2025, o consideră ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Consecvent, a indicat că, Biroul Vamal Centru, Secția control ulterior, în baza Codului Vamal nr. 1149 - XIV din 20 iulie 2000, Hotărârii Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2018, a efectuat în perioada 2 mai 2023-11 mai 2023, control ulterior prin reverificarea declarațiilor vamală planificat, vizând, verificarea corectitudinii acordării tratamentului tarifar favorabil și respectării destinației finale, la persoana fizică cet. Codreanu Nicolae, domiciliat în Republica Moldova, *****, cod poștal MD- 7115, înregistrată la Agenția Servicii Publice cu codul personal nr. *****.

În cadrul verificării corectitudinii acordării tratamentului tarifar favorabil cod „975”, acordat, conform art. 28 lit. z) pct. 1 din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1968, art. 124 alin. (14) pct. 1) din Codul fiscal și prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 474/2016 și respectării destinației finale, a fost inițiat controlul ulterior prin reverificarea declarației vamale, asupra Formularului tipizat TV- 14 Chitanța seria AC nr. 540881 cu numărul de înregistrare 207011888 din 10 noiembrie 2020, depus de către persoana fizică

Codreanu Nicolae, c/p ***** (persoana cu dizabilități ale aparatului locomotor), domiciliată în *****, la importul „mijlocului de transport de model ”*****”, șasiu nr. *****, anul fabricării *****, capacitatea cilindrică *****, diesel, greutatea 1 594,00 kg, declarat la codul tarifar *****, procurat din Bulgaria, cu valoarea în vamă în mărime de 38 640,00 lei”.

În urma analizei s-a constatat că, la momentul declarării autoturismului, pentru beneficiere de tratamentul tarifar favorabil cod scutire „975”, de către reprezentantul legal a cetățeanului Codreanu Nicolae, au fost prezentate următoarele acte: - copia buletinului de identitate cet. Codreanu Nicolae cu nr. ***** eliberat de Agenția Servicii Publice la 18 mai 2000; - certificatul confirmativ de la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei, Consiliul raional Soroca nr. 1906 din 27 octombrie 2020, privind solicitarea beneficiarului de a renunța la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale"; declarația pe propria răspundere a beneficiarului f/nr din 10 noiembrie 2020; - contract de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport f/nr din data de 4 noiembrie 2020; - certificat de înregistrare al autoturismului nr. *****, eliberat de către Republica Bulgaria.

În baza documentelor prezentate pe numele cetățeanului Codreanu Nicolae a fost întocmit formularul tipizat TV-14 Chitanțiera seria AC nr. 540881 cu numărul de înregistrare 207011888 din 10 noiembrie 2020.

A precizat apelantul că, la momentul importului, conform informației prezentate Serviciului Vamal al RM, mijlocul de transport supra menționat, a fost înregistrat din data de 12 septembrie 2019 în Republica Bulgaria, pe persoana fizică Voinskiy Evgeniy *****, totodată după înregistrarea importului mijlocul de transport de model *****, șasiu nr. *****, anul fabricării *****, capacitatea cilindrică *****, importat cu facilitatea fiscală și vamală cod scutire „975”, a fost înmatriculat pe teritoriul Republicii Moldova la Agenția Servicii Publice, pe numele cetățeanului Codreanu Nicolae, cu numărul de înmatriculare *****.

În urma efectuării importului în regim vamal 4200 975 a mijlocului de transport de model ”*****”, șasiu nr. *****, anul fabricării *****, capacitatea cilindrică - *****, diesel, greutatea 1 594,00 kg, în perioada exploatării, acesta a fost transmis în folosință următoarei persoane terțe identificate la traversarea frontierei de stat prin postul vamal 2010 Sculeni, care se afla în calitate de șofer: - persoana fizică Turchin Ilia (a/n *****, c/p *****), direcția ieșire/intrare la 27 noiembrie 2020. Totodată, de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei, Consiliul raional Edineț, la 27 decembrie 2021, a fost recepționat răspunsul nr. 2975 din 23 decembrie 2021, prin care a fost informat organul vamal, precum că domnului Codreanu Nicolae i-a fost eliberat doar certificatul nr. 1906 din 27 octombrie 2020 privind „solicitarea beneficiarului de a renunța la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale”. Respectiv, se denotă faptul, despre inexistența persoanei abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire prevăzute de Anexa nr. 4 a Regulamentului cu privire la modul de aplicare a

facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016.

Totodată, a menționat că, conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate la pct.28 în Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, pe perioada aflării acestora în posesia şi folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor se sancționează și se aplică măsuri de înlăturare de la conducerea vehiculului, conform legislației.

Deci, a precizat că, faptul transmiterii în folosință sau posesie a mijlocului de transport de model "*****, șasiu nr. *****, anul fabricării *****, capacitatea cilindrică *****, diesel, greutatea 1 594 kg", importat în baza Formularului tipizat TV- 14 Chitanța seria AC nr. 540881 cu numărul de înregistrare 207011888 din 10 noiembrie 2020 (cu beneficierea de facilități fiscale și vamale cod 975), și punerea la dispoziția altor persoane, se cataloghează ca interdicție categorică, încălcarea condițiilor impuse de legislația în domeniu, ce duce nemijlocit la achitarea sumei TVA, accizei, taxei vamale şi taxei pentru efectuarea procedurilor vamale, care se calculează şi se achită de către beneficiar sau de către persoana terță, în funcție de cine a plasat acest mijloc de transport sub regimul vamal de import, din valoarea în vamă a mijlocului de transport şi din capacitatea cilindrică a motorului la data stabilirii încălcării.

Astfel, a indicat că, luând în considerație elementele de verificare, suprapunere şi analiză a documentelor dispuse pe parcursul efectuării controlului ulterior, persoana fizică Codreanu Nicolae a pus la dispoziția altor persoane bunul importat cu facilitatea fiscală şi vamală aferent Formularului tipizat TV- 14 Chitanța seria AC nr. 540881 cu numărul de înregistrare 207011888 din 10 noiembrie 2020, confirmându-se riscul de dare în folosință sau posesie, circumstanță reglementată de art. 103 alin. (1) pct. 24), art. 124 alin. (14) din Codul fiscal nr. 1163/1968, art. 28 lit. z) din Legea nr. 1380/1968 cu privire la tariful vamal și pct. 11 lit. b) din nota la anexa nr. 2 la aceeași lege, art. 20 alin. (4 indice 1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000 și art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012, Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20.04.2016.

Prin urmare, în rezultatul acestor acțiuni, a conchis că, Codreanu Nicolae nu a respectat condiția de acordare a scutirii reglementată de art. 28, lit. z) pct. 1 și pct. 11, subpct. 1) din Nota la Anexa nr. 2 din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și prevederile art. 124 alin. (14) pct. 1) din Codul fiscal nr. 1163/1997 și a Hotărârii Guvernului nr. 474/2016.

Suplimentar, a făcut trimitere la prevederile art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012; art. 20 alin. (4^1)din Codul vamal, Legea nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000; art. 124 alin. (14) din Codul fiscal; pct. 6 a Regulamentului cu privire la

modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474/2016; art. 28 lit. z) pct. 1 din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1968; art. 103 alin. (1) pct. 24), art. 124 alin. (14) din Codul fiscal nr. 1163/1968, art. 28 lit. l) din Legea nr. 1380/1968 cu privire la tariful vamal și pct. 11 lit. b) din nota la anexa nr. 2 la aceeași lege, art. 20 alin. (4^1) din Codul vamal al Republici Moldova nr. 1149/2000

Din cele relatate, în temeiul articolelor 232-234, 240 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Serviciul Vamal a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Codreanu Nicolae să fie respinsă ca neîntemeiată.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantului Serviciul Vamal, Eugenia Candu, a indicat că după depunerea cererii de apel, a intrat în vigoare Legea nr. 146/2025 prin care au fost amnistiate persoanele cu dizabilități care au introdus mijloace de transport, respectiv Serviciul Vamal în baza Deciziei de regularizare nr. 1416 din 24 iulie 2025, a anulat obligația vamală care era pusă pe seama lui Codreanu Nicolae, prin urmare, admiterea sau respingerea cererii de apel lasă la discreția instanței.

În ședința de judecată, intimatul Codreanu Nicolae și reprezentantul acestuia, avocatul Juc Ana-Maria, nu s-au prezentat, iar în temeiul dispoziției art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora, având în vedere faptul că procedura de citare legală a fost respectată.

Aprecierea instanței de apel:

Potrivit art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate

de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, analizând temeinicia și legalitatea hotărârii instanței de fond, constată că aceasta este întemeiată, motiv pentru care apelul urmează a fi respins, din raționamentele ce urmează.

Admisibilitatea acțiunii:

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

În speță, Colegiul reține că, obiect al examinării prezentei cauze îl constituie anularea deciziei de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023; anularea

procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 53.23/3-R din 29 mai 2023 și anularea răspunsului cu privire la cererea prealabilă nr. 28/11-9911 din 26 iulie 2023.

În aceste condiții, acțiunea formulată, având ca obiect anularea actelor emise de Serviciul Vamal, se circumscrie tipului de acțiune în contestare, prevăzut de art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

Respectiv, în privința primei condiții de admisibilitate se constată că actele contestate sunt acte administrative individuale defavorabile în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, prin urmare sunt susceptibile controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Totodată, în temeiul dispozițiile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) din Codul administrativ referitoare la competența materială și teritorială a instanțelor în materie de contencios administrativ, se constată că acțiunea introdusă de reclamant a fost înaintată instanței competente, fiind respectate cerințele privind competența jurisdicțională atât sub aspect material, cât și teritorial.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Completul de judecată reține că reclamantul este destinatarul actelor administrative contestate și, prin acțiunea formulată, urmărește protecția unui drept propriu susceptibil de a fi vătămat prin activitatea administrativă a autorității.

Prin urmare, condiția privind revendicarea unui drept legitim, necesară admisibilității acțiunii în contencios administrativ, este întrunită, iar reclamantul beneficiază de control judecătoresc asupra activității administrative contestate.

În acord cu art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Analizând dispozițiile legale aplicabile și circumstanțele concrete ale cauzei, Completul judiciar constată că reclamantul are calitatea de persoană legitimă pentru a sesiza instanța de contencios administrativ, a respectat procedura și termenul de depunere a acțiunii, iar obiectul cererii nu se încadrează în situațiile exceptate de la controlul judiciar.

În aceste condiții, nu se identifică motive de inadmisibilitate a acțiunii, iar instanța de fond a apreciat corect că sunt întrunite condițiile pentru admiterea acesteia.

Raționamentele asupra fondului acțiunii:

Din materialele cauzei, rezultă că, Biroul Vamal Centru, Secția control ulterior, în baza Codului Vamal s-a efectuat în perioada 2 mai 2023-11 mai 2023 control ulterior prin reverificarea declarațiilor vamale planificate vizând: verificarea corectitudinii acordării tratamentului tarifar favorabil și respectării destinației finale, la persoana fizică Codreanu Nicolae, înregistrată la Agenția Servicii Publice.

Respectiv, în cadrul verificării corectitudinii acordării tratamentului tarifar favorabil cod „975”, acordat, conform art. 28 lit. z) pct.1 din Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380-XIII din 20.11.97, art. 124 alin. (14) pct. 1) din Codul Fiscal, a fost inițiat controlul ulterior prin reverificarea declarației vamale, asupra Formularului tipizat TV- 14 Chitanța seria AC nr. 540881 cu numărul de înregistrare 207011888 din 10.11.2020, depus de către Codreanu Nicolae (persoana cu dizabilități ale aparatului locomotor), domiciliată în *****, la importul „mijlocului de transport de model *****, șasiu nr. *****, anul fabricării *****, capacitatea cilindrică *****, diesel, greutatea 1.594,00 kg, declarat la codul tarifar *****, procurat din Bulgaria, cu valoarea în vamă în mărime de 38 640,00 lei”.

În rezultat, autoritatea publică pârâtă a constatat că, la momentul declarării autoturismului, pentru beneficiere de tratamentul tarifar favorabil cod scutire „975”, de către cetățeanul Codreanu Nicolae, au fost prezentate următoarele acte: copia buletinului de identitate a cet. Codreanu Nicolae cu nr. ***** eliberat de Agenția Servicii Publice la data de 18 mai 2000, certificatul confirmativ de la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei, Consiliul raional Soroca nr. 1906 din 27 octombrie 2020 privind „solicitarea beneficiarului de a renunța la compensație în schimbul facilităților fiscale și vamale, declarația pe propria răspundere a beneficiarului f/nr din 10 noiembrie 2020, contract de vânzare/cumpărare a mijlocului de transport f/nr. din data de 4 noiembrie 2020, certificat de înregistrare al autoturismului nr. *****, eliberat de către Republica Bulgaria.

Prin urmare, în baza documentelor prezentate pe numele lui Codreanu Nicolae a fost întocmit formularul tipizat TV-14 Chitanţiera seria AC nr. 540881 cu numărul de înregistrare 207011888 din 10 noiembrie 2020.

Consecvent, Completul judiciar reține că, la 29 mai 2023 conform procesului-verbal de reverificare a declarației vamale nr. 53.23/3-R din aceeași dată s-a stabilit că reclamantul nu a respectat condițiile stabilite de cadrul normativ, prin darea în folosință persoanei terțe a mijlocului de transport importat şi s-a decis de a calcula şi încasa de la acesta a obligații vamale datorate în sumă totală de 76 813, 96 lei, dintre care PV-154,56 lei, accize-76 515 lei şi TV25-143, 56 lei, totodată se menționează că la 27 noiembrie 2020 ora 20:57 min., mijlocul de transport ce îi aparține în drept de proprietate a efectuat o traversare a frontierei de stat prin postul vamal 2010 Sculeni în direcția ieșire la volanul căruia se afla în calitate de șofer persoana fizică Turchin Ilie, direcția ieșire/intrare la 27 noiembrie 2020.

La 9 iunie 2023 reclamantul a adresat către Biroul Vamal Centru al Serviciului Vamal dezacordul cu procesul-verbal întocmit. Iar, 16 iunie 2023 i-a fost expediat răspuns la dezacord, prin care a fost menținut procesul-verbal de reverificare, totodată fiind atașată și decizia de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023 prin care s-a dispus încasarea din contul său a obligațiilor vamale în mărime de 101783,48 lei.

La 26 iulie 2023, Codreanu Nicolae a recepționat răspunsul la contestație din 23 iunie 2023 prin care a fost informat că acțiunile organului vamal sunt legale și întemeiate, iar motive pentru satisfacerea contestației nu există.

Astfel, la 21 august 2023, reclamantul Codreanu Nicolae în instanța de judecată cu prezenta acțiune dedusă judecății, invocând că, nu a încredințat automobilul lui Turchin Ilie nici altei persoane și nu a cunoscut despre faptul că automobilul său a traversat frontieră fără știrea sa. Totodată, a invocat că, de la 20 noiembrie 2020 până la 08 decembrie 2020 a fost internat în secția urologie Spitalul oncologic, fapt dovedit prin extrasul din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. *****.

La caz, Completul judiciar reține că, esența litigiului rezidă în aprecierea legalității procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 53.23/3-R din 29 mai 2023 și a deciziei de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023, prin care Serviciul Vamal a concluzionat că intimatul Codreanu Nicolae ar fi încălcat condițiile acordării facilităților fiscale și vamale prevăzute pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, prin transmiterea în folosință a mijlocului de transport unei persoane terțe.

Conform art. 20 alin. (4^1) pct. 1) din Codul Vamal, se permite introducerea și plasarea sub regim vamal de import a mijloacelor de transport, indiferent de termenul lor de exploatare: importate pentru transportarea persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor în temeiul prevederilor art. 49 alin.(3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, clasificate la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm^3 inclusiv).

Conform art. 49 alin. (3) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30 martie 2012, persoanele cu dizabilități

ale aparatului locomotor pot alege, la cerere, în schimbul compensației prevăzute la alin. (2), dreptul de a importa, o dată la 5 ani, cu scutire de drepturi de import, un mijloc de transport destinat transportării lor, clasificat la poziția tarifară 8703 (cu capacitatea cilindrică a motorului de până la 2500 cm^3 inclusiv), indiferent de termenul de exploatare, conform prevederilor Codului vamal, ale Codului fiscal şi ale Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal. Se permite conducerea mijloacelor de transport introduse în condițiile menționate la art. 124 alin. (14) lit. a) din Codul fiscal, art. 28 lit. z) prima liniuță din Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal şi art.20 alin.(4^1) lit. a) din Codul vamal doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, în condițiile stabilite de Guvern. Conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate mai sus şi fără respectarea condițiilor stabilite de Guvern, pe perioada aflării acestora în posesia şi folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor, se sancționează conform legislației în vigoare.

În conformitate cu pct. 28-29 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, se permite conducerea mijloacelor de transport introduse în condițiile menționate la art.124 alin.(14) pct.1) din Codul fiscal nr.1163/1997, art. 28 lit. z) pct. 1 din Legea nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal şi pct.11 subpct.1) din nota la anexa nr.2 la aceeași lege, art. 20 alin. (4^1) pct.1) din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000, doar de către persoanele cu dizabilități ale aparatului locomotor sau de către persoanele abilitate cu atribuții de însoțire/îngrijire a acestora, împuternicite cu acest drept în baza certificatului eliberat de către structura teritorială de asistență socială, conform anexei nr.4 la prezentul Regulament. Conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate la pct. 28 pe perioada aflării acestora în posesia și folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor se sancționează și se aplică măsuri de înlăturare de la conducerea vehiculului, conform legislației.

În corespundere cu art. 20 alin.(4^1) din Codul vamal, coroborat cu art. 49 alin. (3) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și pct. 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, beneficiarii facilităților fiscale și vamale sunt obligați să utilizeze mijlocul de transport conform destinației sale finale, iar transmiterea acestuia în posesia sau folosința unor terțe persoane este interzisă.

Ab initio, Completul reține că prima instanță corect a statuat că, calcularea drepturilor de import ca rezultat al pretinsei nerespectări a destinației finale a mărfurilor ce au beneficiat la import de tratament tarifar favorabil, reprezintă o

măsură disproporționată, deoarece impune reclamantul la o obligație atât de grea astfel fiind calculate obligații vamale datorate de reclamant în sumă de 101 783,48lei în raport cu valoarea automobilului importat de reclamant de model ”*****”, șasiu nr. *****, anul fabricării *****, capacitatea cilindrică *****, diesel, greutatea 1594,00 kg, declarat la codul tarifar *****, procurat din Bulgaria, cu valoarea în vamă în mărime de 38 640,00 lei”, ce reprezintă o sarcină specială și exorbitantă de natură să întrerupă echilibrul just dintre interesele aflate în joc (*cauza Radovici și Stanescu contra României, par. 89*), doar pentru faptul că reclamantul a omis să se conformeze cerințelor cu privire la modul de acordare a dreptului de a conduce acest mijloc de transport.

Subsecvent, prin raportare la pct. 29 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale şi vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație special, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, prevede drept sancțiune - Conducerea mijloacelor de transport destinate transportării persoanelor cu dizabilități de către alte persoane decât cele menționate la pct.28 pe perioada aflării acestora în posesia şi folosința persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor se sancționează şi se aplică măsuri de înlăturare de la conducerea vehiculului, conform legislației.

Cu toate acestea, simpla constatare a faptului că la 27 noiembrie 2020, autovehiculul a traversat frontiera de stat fiind condus de cetățeanul Turchin Ilie nu constituie, prin ea însăși, dovada existenței unei transmiteri a bunului în sensul normelor legale menționate. *A contrario*, din explicațiile reclamantului, rezultă că acesta nu a urmărit scopul investirii lui Turchin Ilia cu dreptul de a conduce acest mijloc de transport potrivit destinației sale finale. Or, nerespectarea de către cet. Turchin Ilia a prevederilor pct. 28 din Regulamentul cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație special, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 474 din 20 aprilie 2016, urma a fi sancționat, la momentul trecerii frontierei de stat, prin înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, conform legislației.

Mai mult ca atât, Completul judiciar constată că, Codreanu Nicolae dispune de afecțiuni ale aparatului locomotor, iar în perioada 20 noiembrie 2020 până la 8 decembrie 2020 a fost internat în secția urologie Spitalul oncologic, fapt dovedit prin extrasul din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. *****. (f.d.21).

În aceste condiții, Completul judiciar notează că, în pofida obligației prevăzute de art. 22 din Codul administrativ, autoritatea vamală nu a efectuat o cercetare completă și obiectivă a circumstanțelor relevante. Nu rezultă că ar fi fost audiat reclamantul anterior adoptării soluției, că ar fi fost solicitate explicații persoanei identificate la volanul automobilului, că ar fi fost verificate circumstanțele concrete ale deplasării sau că ar fi fost administrate alte probe care să confirme existența unei transmiteri a bunului contrare destinației finale.

Or, principiul cercetării din oficiu impune autorității publice obligația de a stabili situația de fapt în mod complet și obiectiv, iar concluziile administrative nu pot fi întemeiate pe prezumții ori deducții insuficient probate.

Astfel, Completul judiciar reține că în materia actelor administrative defavorabile sarcina justificării ingerinței revine autorității emitente. În situația în care autoritatea pretinde încălcarea condițiilor unui regim preferențial și stabilește obligații fiscale și vamale semnificative în sarcina unei persoane, aceasta trebuie să demonstreze prin probe pertinente, concludente și suficiente existența faptelor imputate.

În speță, concluzia potrivit căreia intimatul ar fi transmis în folosință mijlocul de transport unei persoane terțe reprezintă o deducție a organului vamal, care nu este susținută de un ansamblu probator suficient pentru a justifica consecințele juridice produse.

Deasemenea, trimiterea la practica altor instanțe nu poate conduce la o altă soluție, întrucât fiecare cauză se soluționează în funcție de circumstanțele sale concrete, iar în speță nu s-a demonstrat existența unei erori de apreciere din partea instanței de fond.

Mai mult ca atât, Completul atestă că, argumentele formulate în apel nu infirmă constatările instanței de fond și nu demonstrează existența vreunei erori de fapt sau de drept care ar justifica casarea hotărârii atacate, întrucât argumentele apelantei expuse în cererea de apel nu sunt de natură să răstoarne soluția instanței de fond.

În subsidiar, Completul reține că, ulterior declarării apelului, a intrat în vigoare Legea nr. 146/2025 pentru modificarea unor acte normative (regimul datoriilor vamale și penalitățile aferente pentru persoanele cu dizabilități locomotorii, reglementări privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală (*în continuare Legea nr. 146/2025*), iar reprezentantul Serviciului Vamal, Eugenia Candu a confirmat în ședința de judecată că, în aplicarea acestei legi, obligația vamală stabilită în sarcina reclamantului Codreanu Nicolae a fost anulată de către autoritatea vamală, fapt ce se confirmă prin Decizia de regularizare nr. 1416 din 24 iulie 2025.

În acest context, Completul judiciar atestă potrivit Art. VI din Legea nr. 146/2025, că prin derogare de la prevederile Codului fiscal nr. 1163/1997, ale Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, ale Codului vamal nr. 1149/2000, precum și ale Codului vamal nr. 95/2021, se anulează datoriile vamale și/sau majorările de întârziere (penalitățile) nestinse, constatate prin deciziile de regularizare emise de Serviciul Vamal până la data intrării în vigoare a prezentei legi, referitoare la încasarea drepturilor de import aferente mijloacelor de transport plasate în liberă circulație (import) pentru transportul persoanelor cu dizabilități locomotorii ca urmare a nerespectării condițiilor stabilite pentru derularea regimului vamal, conform prevederilor art. 124 alin. (14) din Codul fiscal nr. 1163/1997.

Așadar, prin prisma normei citate, Completul judiciar reține că această

împrejurare este una certă și necontestată, rezultând chiar din poziția procesuală a apelantului, și conduce la concluzia că efectele actelor administrative contestate au fost înlăturate de însăși autoritatea emitentă.

Prin urmare, având în vedere că, în urma modificării legislației, obligația vamală stabilită prin decizia de regularizare nr. 1156 din 15 iunie 2023 a fost anulată, susținerile apelantului privind legalitatea actelor administrative își pierd relevanța practică. În aceste condiții, examinarea motivelor apelului nu se mai impune, întrucât acesta nu mai prezintă utilitate pentru soluționarea cauzei, fiind lipsit de efect.

În consecință, Completul constată că nu există temeiuri pentru admiterea apelului, iar hotărârea instanței de fond urmează a fi menținută atât pentru considerentele de nelegalitate a actelor administrative, cât și în contextul înlăturării efectelor acestora prin aplicarea Legii nr. 146/2025.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și articolele 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Apelul declarat de Serviciul Vamal, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 martie 2025.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele ședinței,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/